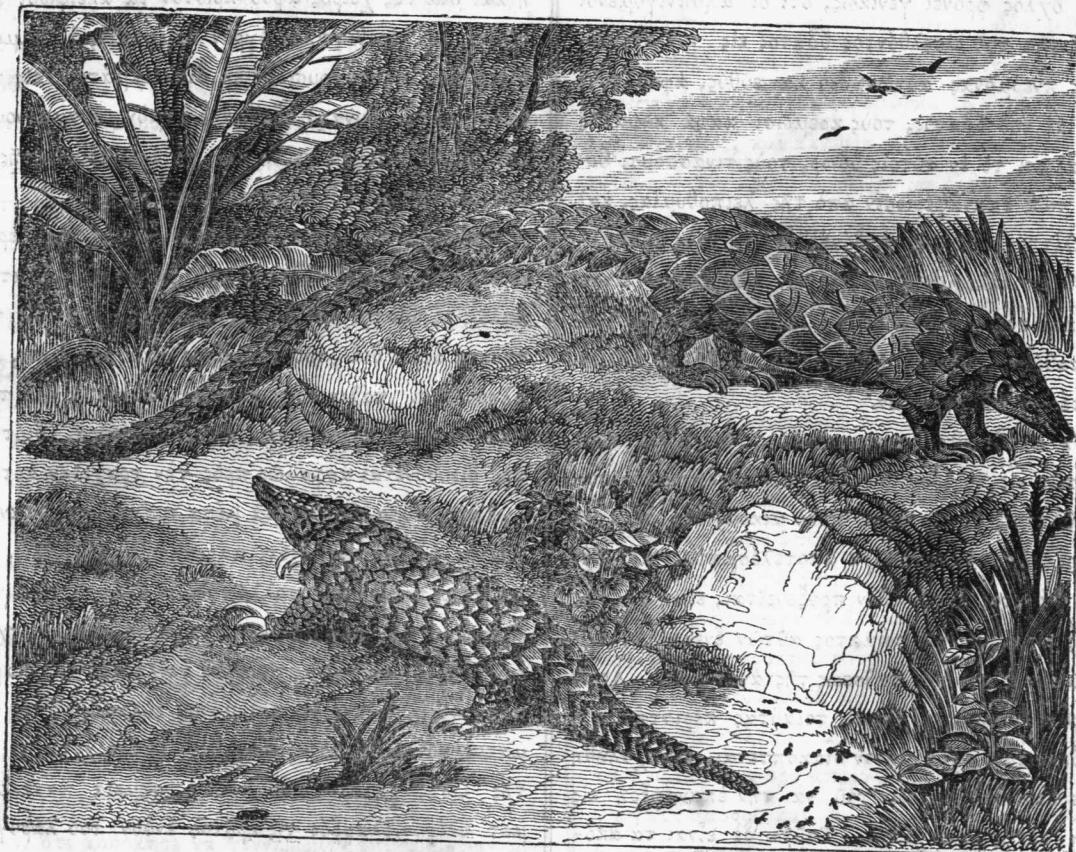

Οὐδέποτε πρέπει ν' ἀμεληται ἡ δραστήριος προσπάθεια καὶ ἀφοῦ ἀκόμη ὁ διασωζόμενος μείνῃ πολλὰς ὥρας ἐντὸς τοῦ ὄντος· ἐπειδὴ καὶ ἡ μὲν πεῖρα ἀπέδειξεν, ὅτι κατὰ τοιαύτην περίστασιν δύναται πολλάκις νὰ σωθῇ· ἢ δὲ φιλανθρωπία μῆς ἐπιβάλλει τὸ χρέος τοῦ νὰ μὴν πα-

ραμελῶμεν πᾶσαν δυνατήν θοήσιαν, οὔτε ν' ἀπελπιζόμεθα τοῦ νὰ σώσωμεν τὸν κινδυνεύοντα, εἰμὴ τότε μόνον, ὅταν πληροφορηθῶμεν, βεβαίως, ὅτι ὁ θάνατος ἔχεταινεν ἥδη ἐπ' αὐτοῦ τὸ καταστρεπτικὸν αὐτοῦ δρέπανον.

ὑπὸ τοῦ Ιατροῦ ***

ΟΙ ΦΑΤΤΑΓΑΙ.

Τὰ ἐπὶ τῆς παρούσης εἰκονογραφίας φαινόμενα δύο ζῶα εἶναι τὰ ἀξιοπειρεγότερα τῶν τετραπόδων, διότι ὁμοιάζουσι πολὺ πρὸς τινας Σαύρας, χωρὶς δώμας νὰ ἔναι ἐκ τοῦ γένους ἔκεινων, ὡς ὅντα μαστοφόρα, καὶ ὅχι ἑρπετά. Μολοντοῦτο, ἐὰν θεωρήσωμεν δλα τὰ ζῶα ὡς τεταγμένα τὸ ἐν μετά τὸ ἄλλο, καὶ τοιουτοτρόπως ἀποτελοῦντα τὴν μεγάλην ἀλυσον τῶν ὅντων, ὁ Φαττάγης θέλει λογισθῆ ὁ χρῖκος, διὸ οὐ συνέχονται τὰ τετράποδα μετά τῶν ἑρπετῶν.

Ο Αἴλικνὸς εἰς τὴν περὶ ζῶων ἱστορίαν αὐτοῦ (α) δίδει εἰς τὸ τετράποδον τοῦτο τὸ ὄνομα Φαττάγης·

ο δὲ Λινναῖος τὸ ὄνομά του Μάνητα, τὴν ὁποίαν δονομασίαν οἱ νεώτεροι παράγουσιν ἀπὸ τὴν λέξιν Ἐ μανής, ἔνεκα τῶν δρμητικῶν προσβολῶν, διὰ τῶν δοπίων τὸ ζῶον τοῦτο ἀποκρούει καὶ αὐτὰ τὰ ἄγριωτερα θηρία, ὅταν ἐφορμῶσι κατ' αὐτοῦ. Ὁ φυσιολόγος Ραντάνης περιγράφει τοιουτοτρόπως τὸ γένος τῶν Φατταγῶν· «ἔχει κεφαλὴν μᾶλλον μακρὰν, στενὴν καὶ κεκαλυμμένην εἰς τὰ ἐμπροσθεν ὑπὸ πυκνῶν φολιδῶτῶν καὶ ἀκινήτων κεράτων· ρύγχος μακρὸν καὶ ὅξυν, ὅμματα καὶ στόμα μικρὰ, ὡτα μικρότατα καὶ στρογγύλα, σῶμα ἐπίμηκες, τοῦ ὄποιου ἡ ράχις, αἱ πλευραὶ καὶ ἡ οὐρὰ καλύπτονται ὑπὸ θώρακος ἐκ μεγάλων πυκνῶν καὶ ἀκινήτων φολιδῶν, καὶ δύο μα-

στοὺς εἰς τὸ στῆθος πόδας δὲ μετὰ τεσσάρων, ἢ πέντε δακτύλων, μόλις διακρινομένων ὅνυχας ἰσχυροὺς καὶ καρπύλους, ἀλλὰ μεγαλητέρους εἰς τοὺς ἐμπροσθίους πόδας, παρὰ εἰς τοὺς ὀπισθίους οὐρὰν χαμηλὴν, κεκαλυμμένην ὁμοίας ὑπὸ φολίδων, αἵτινες κατερχόμεναι ἐκ τῶν πλευρῶν αὐτοῦ σχηματίζουσι γωνίαν.

Τὰ ζῶα ταῦτα δὲν ἔχουσιν ὀδόντας, ὁμοιάζουσι δὲ πολὺ τοὺς μύρμηκας κατὰ τὸν ἔσωτερικὸν ὄργανισμὸν καὶ τὴν τροφὴν, καὶ ὑποσκάπτουσιν ὑπογείους φωλαιοὺς, ὅπου καὶ γεννῶσι συνήθως· εἰς δὲ τὰ γυμνὰ μέρη, καὶ μεταξὺ τῶν φολίδων ἔχουσι τινας τρίχας· δύνανται προσέτι ν ἀνορθώσωσι τὰς φολίδας τῆς ῥάχεως καὶ νὰ κλίνωσιν αὐτὴν περιέργως πως, θέτοντες τὴν κεφαλὴν των σχεδὸν μεταξὺ τῶν ἐμπροσθίων αὐτῶν κνημῶν· οἱ δὲ φολίδες τῆς πρὸς τὰ κάτω τῶν ποδῶν τελευταίας σειρᾶς εἶναι δίχηλαι, ἀπολήγουσαι εἰς δύο ὁξείας ἄκρας· εἰς ἕκαστον δὲ κοῖλωμα τῶν ὄνυχων ὑπάρχει φολίδωτόν τι κέρας, τὸ ὅποιον εἶναι προσκεκολυμμένον εἰς τὸ ἀνώτατον μέρος τοῦ ὄνυχος, καὶ εἰσδύει μεταξὺ τῶν εἰς τὴν τελευταίαν σειρὰν δίχηλων φολίδων».

Τὸ γένος τούτο τῶν τετραπόδων διαιρεῖται εἰς δύο εἴδη· εἰς Φαττάγας βραχυούρους, ἢ Μάνητας πενταδακτύλους, κατὰ τὸν Λινναῖον, καὶ εἰς Φαττάγας μακροούρους, ἢ Μάνητας τετραδακτύλους· τὸ πρῶτον εἴδος αὐτῶν, δηλαδὴ ὁ βραχύουρος Φαττάγης, ἀπαντᾶται εἰς τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας, ἔχων σῶμα ὀπωποῦν ὡγκώδες, φολίδας πυκνάς, πλατείας, σχεδὸν στρογγύλας, καὶ μόνον κατὰ τὸ μέσον ὁξείας, τοὺς δὲ ὄνυχας τῶν ὀπισθίων ποδῶν ὀπωσοῦν μικροὺς, καὶ τὴν οὐρὰν βραχυτέραν τοῦ ὅλου σώματος.

Αἱ τρίχες τοῦ Φαττάγου εἶναι μελαίναι ὡς πρὸς τὰς φολίδας, αἵτινες δὲν προεκτείνονται μέχρι τῆς τελευταίας ἄκρας τῆς οὐρᾶς, ἀλλὰ παύουσιν δλίγον τι πρὸ αὐτῆς· τὸ ἄνω οὖλον τοῦ ζῶου τούτου εἶναι κατὰ τις χονδρώδες, ὡς καὶ ὁ στιλαχος, ἔχει δὲ κατὰ τὴν ἔσωθεν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ πολλὰς πτυχάς· ὁ δὲ φυσιολόγος Βουῆρτος, διτις ἀνέτεμε τοῦτο τὸ ζῶον, λέγει, διεύρε τὸν στόμαχον αὐτοῦ πλήρη λιθαρίων.

Οταν ὁ Φαττάγης θέλῃ γὰρ πίη, ἐκβάλλει τὴν γλῶσ-

σάν του, διθίζει αὐτὴν εἰς τὸ ὅδωρ, καὶ ἔπειτα τὴν ἀνασύρει, καὶ μολονότι δὲν ἀφίνει καρμίαν φωνὴν, ἀποτελεῖ ὅμως ἴκανὸν θόρυβον διὰ τῶν μυκτήρων· ἔχει δὲ μῆκος τριῶν ἔως τεσσάρων ποδῶν, ἀλλὰ τὸ τέταρτον τοῦ μῆκους ἀποτελεῖ ή οὐρά.

Τὸ δεύτερον εἴδος, δηλαδὴ ὁ μακρούρος Φαττάγης, εὑρίσκεται εἰς τὴν Σενεγάλην, τὴν Γουιάναν, καὶ εἰς διαφόρους ἄλλους τόπους τῆς μεσημβρίνης· Ἀφρικῆς. Οἱ Ἀγγλοι ὅμως φυσιολόγοι βεβαιοῦσιν, διτις εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ τὰς Ἰνδικὰς νῆσους εὑρίσκονται καὶ τὰ δύο εἴδη, καὶ λέγουσι προσέτι, διτις οἱ Ἰνδοὶ ὀνομάζουσι· τὸ ζῶον τοῦτο Φατταγίνον, καὶ τοῦτο ἀποδεικνύει, διτις εἶναι τὸ αὐτὸ ζῶον περὶ τοῦ ὅποιου ὄμιλει ὁ Αἰλιανὸς, καὶ διτις οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες γνωρίσκοντες αὐτὸ, καὶ παραλαβόντες παρὰ τῶν Ἰνδῶν, μετέφεραν εἰς τὴν ἡμετέραν γλώσσαν καὶ τὴν Ἰνδικὴν αὐτοῦ ὀνομασίαν.

Οἱ δὲ ἴδιαιτεροι χαρακτῆρες τοῦ μακροούρου Φαττάγου εἶναι, σῶμα ἐπιψηκέστερον τοῦ βραχυούρου, φολίδες ἀπολήγουσαι εἰς τρίγωνον, τρίχες πυκναί, καὶ οὐρὰ μακρυτέρα τοῦ ὅλου σώματος αὐτοῦ καὶ κεκαλυμμένη ὑπὸ πλεκτεῶν μελαίνων φολίδων· ὅταν δὲ συλληφθῇ ζῶον, φέρεται πράως, καὶ δὲν ἀποπειράται νὰ κακουργήσῃ τινα· τὸ εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς ἐν Βολωνίᾳ Ἀκαδημίας διατηρούμενον Φαττάγου σῶμα ἔχει μῆκος ἑνὸς ποδὸς, καὶ πλάτος τεσσάρων δακτύλων, ἢ δὲ οὐράτου εἶναι ἑνὸς ποδὸς καὶ ἔνδεκα δακτύλων.

Τὸ μεγαλήτερον μῆκος τοῦ μακροούρου Φαττάγου οὐδέποτε ὑπερβαίνει τοὺς τρεῖς πόδας, ἀλλὰ ἐκ τῶν τοῦ ἑτέρου εἴδους ὑπάρχουσι πολλοὶ ἔχοντες μῆκος καὶ δικτὼ ποδῶν.

Αἱ φολίδες, αἵτινες καλύπτουσι τὸ σῶμα καὶ τὴν οὐρὰν τῶν Φατταγῶν, εἶναι εὔστροφοι, ὡς αἱ ἀκανθαὶ τοῦ ἀκανθοχοίρου, ἐκτεινόμεναι καὶ συστελλόμεναι κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ ζῶου. Εἶναι δὲ ἐπὶ τοσοῦτον σκληραὶ καὶ δέξιαι, ὡστε χρησιμεύουσιν εἰς τοὺς Φαττάγας ὡς θώρακες· διὲ οὖς ἀμύνονται καὶ προσβάλλουσι τὰ ἀγριώτερα τῶν θηρίων, οἷον Τίγρειν καὶ Πάνθηρα, τὰ ὅποια ματαίως ἐφόρμωσι κατὰ τῶν Φατταγῶν διὰ νὰ ξεσήσωσιν αὐτοὺς· διότι καταπατοῦσι μὲν καὶ ἀνατρέπουσιν εὐκόλως, ἀλλὰ ἀμα ἀποπειραθέντα νὰ

τοὺς ἀρπάσωσιν, οὗτοι μεταχειρίζομενοι τὰς εὐστρόφους αὐτῶν φολίδας, καὶ τοὺς δέξεις δύνυχας ἐπιφέρουσι κατὰ τῶν ἀγρίων τούτων θηρίων ὁδυνηρὰ κτυπήματα, καὶ θαλέα αἷματηρὰ τραύματα, χωρὶς τὰ θηρία νὰ δύνωνται οὔτε νὰ ἐπιτρίψωσιν, οὔτε νὰ καταπνίξωσιν, οὔτε διὰ τοῦ θάρους τοῦ ἴδιου αὐτῶν σώματος ν' ἀποκτείνωσι τοὺς Φαττάγας. Αἱ φολίδες τῶν Φατταγῶν εἶναι ἡ στερεωτέρα πανοπλία, ὅσων ἡ φύσις ἔδωσεν εἰς τὰ ζῶα, καὶ παρὸ αὐτὴν ἀκόμη τὴν τοῦ ἀκανθοχοίρου· διότι συστέλλοντες τὸ σῶμα αὐτῶν ἀντικρούουσι διὰ τῶν φολίδων τὴν ὄρμὴν παντὸς ἀγρίου θηρίου, τὸ ὅποιον ἥθελεν ἐπέλθει κατ' αὐτῶν.

Οταν οἱ Φαττάγαι συστέλλωνται, δὲν παρουσιάζωσιν, ὡς οἱ ἀκανθόχοιροι σχῆμα ἀπλῶς σφαιροειδὲς, διότι κατὰ τὴν συστολὴν τοῦ σώματος ἡ πλατεῖα καὶ μακρὰ αὐτῶν οὐρὰ μένουσα ἔξω χρησιμεύει ὡς προμαχῶν περὶ αὐτούς· μολονότι δὲ τὰ ζῶα ταῦτα ἡδύναντο ν' ἀρπαχθῶσιν εὔκόλως ἐκ τούτου τοῦ περιττοῦ μέρους τοῦ σώματος αὐτῶν, ἀλλ' ἡ φύσις ὠχύρωσε καὶ τὸ μέρος τοῦτο, ὡς τὸ λοιπὸν σῶμα τῶν Φατταγῶν, διὰ φολίδων ἐπὶ τοσοῦτον σκληρῶν καὶ δέξιων, ὥστε τὸ μέλος τοῦτο ἀφ' ἔσωτον ὑπερασπιζόμενον ἀντικρούει καὶ τὸν ἀγριώτερον ἔχθρον.

Μολοντοῦτο ἡ ἀνθρώπινος τέχνη διὰ τῆς ἴδιας ἐπιδεξιότητος ἔθριαμβευσε καὶ ἐνταῦθα κατὰ τῆς ἰσχύος τῶν ἀγριωτέρων θηρίων· διότι οἱ μαῦροι φονεύοντες τοὺς Φαττάγας διὰ ῥαδοίσμῶν, ἀφοῦ φάγωσι τὸ κρέας, πωλῶσι τό δέρμα αὐτῶν εἰς τοὺς ἔξωθεν ἔρχομένους ξένους, τὰς δὲ φολίδας μεταχειρίζονται εἰς κατασκευὴν διαφόρων μικρῶν πραγμάτων.

Η θέα τῶν Φατταγῶν εἶναι ἀπόδης, ἀν καὶ τὰ ζῶα ταῦτα ἦναι πρᾶξα καὶ ἀβλαβῆ μὴ προσθαλλόμενα. Καὶ πηδῶσι μὲν μετὰ μεγάλης ἐλευθερίας, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι πολὺ βραδύποδα, ὅταν ἴδωσι τὸν κίνδυνον πλησιάζοντα, κρύπτονται, ἀν δυγνηθῶσιν, εἰς τὰς χαράδρας τῶν βράχων.

ΘΕΩΡΙΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ, ΤΗΣ ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΡΡΟΗΣ ΑΥΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑΝ.

Η περὶ τὸν ἄνθρωπον σπουδὴ εἶναι αἱ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν γενῶν φιλοσοφικαὶ παρατηρήσεις, αἵτινες δὲν πρέπει νὰ ἐφαρμόζωνται κατὰ προτίμησιν εἰς ἓν ἐκ τῶν δύο, πλὴν ἐκν ὑποθέτων τις, ὅτι τὰ πάθη, αἱ κλίσεις, αἱ διαθέσεις καὶ ὁ δργανισμὸς ἀμφοτέρων εἶναι κατὰ πάντα δημοικ, φρονεῖ ἐπομένως, ὅτι περιγράφων τὸ ἐν συμπεριλαμβάνει καὶ τὸ ἄλλο.

Ἀλλ' εἶναι προφανῶς ἀποδεδειγμένον, ὅτι τὸ φρόνημα καὶ ὁ σκοπὸς τῶν παλαιῶν καὶ νέων φιλοσόφων δὲν ὑπῆρχε τοιοῦτος· ἐξ ἐναντίας κατὰ παράδοξον μεροληψίαν ἔλοι γενικῶς ἔθεωρησαν τὸν μὲν ἄνδρα ὡς τὸ κατ' ἔξοχὴν ὄν, τὴν δὲ γυναικα δὲν ἔκριναν καὶ ἀξίαν τῆς φιλοσοφικῆς αὐτῶν ἐρεύνης, ἢ τὴν ἀνέφεραν περιφρονητικῶς, τινὲς δὲ καὶ ἔζωγράφισαν ὡς ἀποτρόπαιον ἐξάμβλωμα τῆς φύσεως. Πρὸς παρηγορίαν δὲ τοῦ ὠραίου φύλου οἱ ποιηταί, ἔξαιρουμένων ὀλίγων τινῶν, ἔξυμνησαν τὴν φραιστητα, καὶ τὰς χάριτας τῶν γυναικῶν· μολονότι ὁ πανηγυρικὸς τῶν θελκτικῶν δημιάτων καὶ τοῦ συμμέτρου αὐτῶν ποδὸς δὲν δύναται νὰ δονιασθῇ χαρκητηριστικὴ περιγραφὴ τοῦ γυναικείου φύλου.

Η πρώτη γυνὴ ὑπῆρχε σύντροφος καὶ ισότιμος τοῦ ἀνδρός. « Οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον, ποιήσω μεν αὐτῷ θοηθὸν κατ' αὐτὸν » (Γεν. κεφ. Β'.). Αὕτη εἶναι ἡ ἀληθής κατάστασις, τὴν ὅποιαν ὁ πάνσοφος δημιουργὸς προώρισεν εἰς τὴν γυναικα παρὰ τῷ ἴδιῳ αὐτῆς ἄνδρι. Ἐπὶ δὲ τῆς έξεσεως ταύτης ἔθιμελιώθησαν αἱ μεταξὺ τῶν δύο γενῶν πολυειδεῖς καὶ γλυκεῖαι σχέσεις, αἵτινες ἐστημάτισαν δύνασητα ἐξ ἐνδοῦ, συγχωροῦσαι μὲν τὸ νὰ ἔχωσι δύο ἰδέας, ἀλλ' ἐκ τῶν ὅποιων νὰ πηγάζῃ μία καὶ μόνη θέλησις, ἢ καὶ ἐνίοτε δύο θελήσεις, ἀλλὰ διὰ νὰ θυσιάζωσιν ἔκαστος ἀλληλοδιαδόχως τὴν ἴδιαν αὐτοῦ θέλησιν εἰς τὴν τοῦ ἄλλου. θυσία ἐκ τῆς ὅποιας γεννᾶται ἡ ἀνέκφρασος ἐκείνη καὶ ὑψηλὴ ἀγαλλίασις, τὴν ὅποιαν δὲν δύνανται νὰ ἐννοήσωσιν, εἰμὶ μόνον ὅσοι τὴν ἡσθάνθησαν.

Καὶ τῷ ὅντι ὁ γλυκὺς οὗτος σύνδεσμος, ἡ τρυφερὰ αὖτη ἐνωσίς τῶν δύο γενῶν δὲν ἡδύνατο νὰ ὑπάρξῃ χωρὶς δικαιίαν ισορροπίαν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων οὕτωι